

MENŲ MOKYKLINIO BRANDOS EGZAMINO DAILĖS KRYPTIES REKOMENDACIJOS

Parengė Irena Staknienė

Dailės kūrybinis darbas

- Pasirinkti tą dailės sritį (šaką), tradicinę ar mišriąją dailės techniką, kurią mokinys yra įvaldęs ar sekasi geriausiai.
- Išsamiai aptarti idėjos įgyvendinimo sąlygas, kūrybinio proceso ypatumus ir pasirinktos dailės technikos galimybes, tinkamas kūrybos priemones ir reikmenis.
- Nerekomenduojama kūrybiniam darbui pasirinkti elementarių raiškos būdų: piešimo tušinukais, pieštuku kopijuoti vaizdus nuo kitų autorių nuotraukų ir pan.
- Laikytis pasirinktos dailės srities (šakos ar žanro), konkrečios dailės technikos (tradicinės ar mišriosios) reikalavimų.
- Kūrinio pavadinimą pasirinkti iš kelių variantų. Tinkamai parinktas pavadinimas suteiks kūrybiniam darbui papildomą reikšmę.
- Svarbi ne tik kūrinio idėja, tema, vaizdavimo objektas, bet ir kūrinio meninė išraiška – tikslingai pasirinkta dailės sritis (šaka), išradingai taikyta tradicinė ar mišrioji dailės technika, prasmingai panaudotos ir idėją atspindinčios meninės išraiškos priemonės: dailės raiškos būdas, stilistika, kompozicija, koloritas, linijų, formų, dėmių pobūdis, faktūrų ypatumai ir pan.
- Kūrybinio proceso metu ieškoti geriausio idėjos įgyvendinimo varianto, numatyti vieną ar kelias idėjų alternatyvas, įsivaizduoti ir pasidaryti keletą eskizų, kompozicijos ir spalvinių variantų, išmėginti kelis raiškos būdus (grafinę, spalvinę ar erdvinę raišką), taikyti šiuolaikines mišriasias dailės technikas.
- Siekti kūrybinio darbo idėjos sąryšio su aprašu, tikslingai pasirinkti analogus (dailininkus ir jų kūrinius) ir iš jų mokytis, kaip spręsti kūrybinio proceso metu iškilusias kūrybines problemas.

Dailės kūrybinio darbo aprašas

- Rekomenduojama apraše pateikti kokybišką (ne mažesnę kaip A5 formato) nuotrauką, arba sumažintą kūrinio kopiją, arba skaitmeninę fotografiją, kurią būtų galima kokybiškai atspausdinti ant A4 formato lapo.
- Daugiau dėmesio skirti mokinio kūrybinio sumanymo, meninių interesų ir savo asmeninės kūrybinės patirties atskleidimui, aprašyti kūrimo eigą.
- Nenurašinėti dailės istorijos tekstų iš vadovėlių ir enciklopedijų, menotyrinių straipsnių apie dailininkų kūrybą ar parodų recenzijų iš interneto. Tai vertinama kaip plagiatas, nukopijuotas tekstas neįskaitomas į apraše pateikto teksto apimtį.
- Rašyti tiksliai ir aiškiai, tinkamai vartoti dailės sąvokas ir terminus.

- Atsirinkti ir remtis ta informacija, kuri būtina aprašant pasirinktos dailės srities (šakos) specifiką, techniką, stiliaus ir žanro ištakas, analizuojant analogų ir savo sukurto kūrinio meninius bruožus ir išraiškos priemones. Nurodyti informacijos šaltinius, iš kurių paimtos citatos.
- Apraše rekomenduojama pateikti iliustracijų: analizuojamų kūrinių (analogų) reprodukcijų, idėjų eskizų, kompozicijos ir spalvų variantų, projektų ir kūrybinio proceso nuotraukų.
- Iliustracijos gali būti komponuojamos aprašo tekste arba pateikiamos priede.
- Visas iliustracijas numeruoti iš eilės ir užrašyti pavadinimus.
- Pateikti tiksliai analizuojamų kūrinių metrikas: iliustracijos numeris, autoriaus vardas ir pavardė, kūrinio pavadinimas (ir originalo kalba, jei nagrinėjamas užsienio autoriaus kūrinys), sukūrimo data, technika, formatas, muziejus ar kolekcija (jei žinomi).
- Siekiant išvengti klaidų, nesiremti vien *wikipedijoje* pateikiama informacija, tikrinti faktus apie dailininkų kūrybą ir analizuojamus kūrinius reprodukcijų albumuose, monografijose, parodų kataloguose, dailės vadovėliuose ir žodynuose, muziejų ir dailės galerijų internetinėse svetainėse.

Dailės kūrybinio darbo eksponavimas

- Pristatymo išvakarėse dailės kūrybinius darbus tvarkingai ir estetiškai eksponuoti patalpoje, kurioje vyks pristatymas.
- Eksponavimas turi atitikti mokinio pasirinktos dailės srities (šakos) specifiką.
- Erdviniai kūriniai (skulptūros, objektai, dizaino maketai, keramikos ir kt. kūriniai) turi būti gerai matomi iš visų pusių.
- Dvimačiai kūriniai (tapybos ir grafikos kūriniai, projektai ir kt.) turi būti priklijuoti (pritvirtinti) ant kietesnio pagrindo ir iškabinti eksponuoti tinkamoje (gerai apšviestoje, neutralaus fono) vietoje. Jei būtina, kūriniai turi būti parinktas tinkamo dydžio ir spalvos pasportas. Kūrinių rėminti nebūtina (tai sprendžia mokinys, pasitaręs su kūrybinio darbo vadovu).
- Jei bus pristatomi avangardinės dailės, videomeno ir kompiuterio meno kūriniai, mokiniams pristatymo išvakarėse sudaromos sąlygos pasitikrinti, ar pristatymo patalpoje esanti techninė įranga atkuria jiems reikalingus vaizdo ir garso įrašus.
- Ekspozicijoje šalia kūrinio pateikti nedidelę kortelę su metrika (autoriaus vardas, pavardė, darbo pavadinimas, sukūrimo data, dailės technika, kūrinio formatas).

Dailės kūrybinio darbo pristatymas

- Kūrybinio darbo pristatymui skiriama iki 15 minučių.
- Savo kūrinį mokiniai pristato žodžiu.

- Rekomenduojama pasirengti pristatymo skaidres (iki 5 skaidrių). Jos padės mokiniams susikaupti ir tinkamai pristatyti savo kūrybinį darbą, nereikės skaityti tekstų iš aprašo.
- Pristatymo skaidrėse rekomenduojama pateikti kūrybinio darbo nuotrauką ir kūrinio metriką: autoriaus vardas, pavardė, darbo pavadinimas, sukūrimo data, dailės technika, kūrinio formatas (1-2 skaidrės), trumpai paaiškinti savo kūrybinį sumanymą, apibūdinti svarbiausius kūrinio meninius bruožus: dailės šaką, raiškos ir vaizdavimo būdą, stilistiką, kompoziciją, taikytas išraiškos priemones (1-2 skaidrės), apibendrinti savo patirtį ir įsivertinti kūrybinį rezultatą (1 skaidrė).
- Siekiant vertinimo objektyvumo, rekomenduojama kūrybinių darbų pristatymus filmuoti ar įrašyti garsą. Jei egzamino vertinimo centre dailės egzaminą laiko kelių mokyklų mokiniai, kiekvienai mokyklai egzaminui pasibaigus pateikiamas dailės kūrybinio darbo pristatymo įrašas.